

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës
Ministarstvo Sredine, Prostornog Planiranja i Infrastrukture
Ministry of Environment, Spatial Planning and Infrastructure

REPUBLICA E KOSOVES / REPUBLIC OF KOSOVO MINISTRIA E MJEDISIT, PLANIFIKIMIT HAPËSINOR DHE INFRASTRUKTURËS MINISTARSTVO SREDINE, PROSTORNOG PLANIRANJA I INFRASTRUKTURE MINISTRY OF ENVIRONMENT, SPATIAL PLANNING AND INFRASTRUCTURE	
Niveli i Proje Proj. Unit	01-M
Numri i Proje Proj. No.	4829/23
Datimi Date	29.08.23
PRISHTINË / A	
No. 1	

UDHËZIM ADMINISTRATIV (MMPHI) NR. 12 /2023 PËR PËRCAKTIMIN E STANDARDEVE
TEKNIKE PËR OFRIMIN E SHËRBIMEVE NGA GJEOPORTALI I IKIH
ADMINISTRATIVE INSTRUCTION (MESPI) NO. 12 /2023 OF DEFINING THE TECHNICAL
STANDARDS FOR PROVIDING SERVICES FROM THE NSII GEOPORTAL
ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO (MŽSPPI) BR. 12 / 2023 ZA UTVRĐIVANJE TEHNIČKIH
STANDARDA ZA PRUZENJE USLUGA IZ GEOPORTALA NIPI

<p>Ministri i Ministrisë së Mjedisit, Planifikimit dhe Hapësinor dhe Infrastrukturës,</p> <p>Në mbështetje të nenit 16 paragrafi 3 të Ligjit Nr. 08/L-010 për Krijimin e Infrastrukturës Kombëtare të Informacionit Hapësinor në Republikën e Kosovës (Gazeta Zyrtare, Nr.16/22 dt. 04.07.2022), nenin 11 paragrafi 1, nën paragrafi 1.5 të Ligjit Nr. 08/L-117 për Qeverinë e Republikës së Kosovës (Gazeta Zyrtare, Nr.34/22 dt. 18.11.2022), Shtojcës I pika 10 të Rregullores (QRK) Nr.14/2023 për Fushat e Përgjegjësisë Administrative të Zyrës së Kryeministrit dhe Ministrive, si dhe nenit 38 paragrafi 6 të Rregullores së Punës së Qeverisë Nr. 09/2011 (Gazeta Zyrtare Nr.15, 12.09.2011),</p> <p>Nxjerrë:</p> <p>UDHËZIM ADMINISTRATIV (MMPHI) Nr. 12 /2023 PËR PËRCAKTIMIN E STANDARDEVE TEKNIKE PËR OFRIMIN E SHËRBIMEVE NGA GJEOPORTALI I IKIH</p>	<p>Minister of the Ministry of Environment, Spatial Planning and Infrastructure,</p> <p>Pursuant to the Article 16 paragraph 3 of Law No. 08/L-010 for establishing the National Spatial Information Infrastructure in the Republic of Kosovo (Official Gazette, No. 16/22 dt. 04.07.2022), Article 11 paragraph 1, sub-paragraph 1.5 of Law No. 08/L-117 for the Government of the Republic of Kosovo (Official Gazette, No. 34/22 dt. 18.11.2022), Annex 1 point 10 of the Regulation (GRK) No. 14/2023 on Fields of Administrative Responsibility of the Prime Minister's Office and Ministries, as well as article 38 paragraph 6 of the Government Work Regulation No. 09/2011 (Official Gazette No. 15, 12.09.2011),</p> <p>Issues:</p> <p>ADMINISTRATIVE INSTRUCTION (MESPI) NO. 12 /2023 OF DEFINING THE TECHNICAL STANDARDS FOR PROVIDING SERVICES FROM THE NSII GEOPORTAL</p>	<p>Ministar Ministarstva Životne Sredine, Prostornog Planiranja i Infrastrukture,</p> <p>Na osnovu članu 16 stav 3 Zakona Br. 08/L-010 za Stvaranje Nacionalne Infrastrukture Prostornih Informacija u Republici Kosovo (Službeni list, Br. 16/22 od 04.07.2022), član 11 stav 1, prema stavu 1.5 Zakona br. 08/L-117 za Vladu Republike Kosovo (Službeni list, Br. 34/22 od 18.11.2022.), Dodatak 1 tačka 10 Uredbe (VRK) Br. 14/2023 za Oblasti Administrativne Odgovornosti Kancelarije Premijera i Ministarstava, kao i člana 38 stav 6 Uredbe o Radu Vlade Br. 09/2011 (Službeni Glasnik Br. 15, 12.09.2011.),</p> <p>Donosi:</p> <p>ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO (MZSPPI) Br. 12 /2023 ZA UTVRĐIVANJE TEHNIČKIH STANDARDA ZA PRUŽENJE USLUGA IZ GEOPORTALA NIPI</p>
--	---	---

<p>Neni 1 Qëllimi</p>	<p>Article 1 Purpose</p>	<p>Član 1 Svrha</p>
<p>1. Ky Udhëzim Administrativ ka për qëllim përcaktimin e standardeve teknike për ofrimin e shërbimeve nga gjeoportali i IKIH, kërkesat për krijimin dhe mirëmbajtjen e shërbimeve të rrjetit dhe detyrimet lidhur me disponueshmërinë e këtyre shërbimeve për autoritetet publike dhe palët e treta.</p> <p>2. Ky Udhëzim Administrativ është në përputhshmëri me Rregulloren e Komisionit (KE) Nr. 976/2009 e 19 Tetor 2009 Zbatimi i Direktivës 2007/2 / KE të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit lidhur me Shërbimet e Rrjetit të Shteteve Anëtare nga institucionet dhe organet e Komunitetit në kushte të harmonizuara.</p>	<p>1. This Administrative Instruction aims to define the technical standards for providing services from the NSII geoportal, the requirements for the creation and maintenance of network services and the obligations related to the availability of these services, for public authorities and third parties.</p> <p>2. This Administrative Instruction is in compliance with Commission Regulation (EU) No. 1089/2010 of November 23, 2010, by implementing Directive 2007/2/EC of the European Parliament and of the Council, regarding the interoperability of spatial data sets and Services.</p>	<p>1. Ovo Administrativno Uputstvo ima za cilj da utvrdi tehničke standarde za pružanje usluga sa geoportala NIPI , zahteve za kreiranje i održavanje mrežnih usluga i obaveze u vezi sa dostupnošću ovih usluga za javne organe i treća lica.</p> <p>2. Ovo administrativno Uputstvo je u skladu sa Uredba Komisije (EK) br. 976/2009 od 19. oktobra 2009. Sprovođenje Direktive 2007/2/EC Evropskog parlamenta i Saveta o mrežnim uslugama državama članicama od strane institucija i tela Zajednice pod usaglašenim uslovima.</p>
<p>Neni 2 Fushëveprimi</p> <p>Dispozitat e këtij Udhëzimi Administrativ janë të detyrueshme për autoritetet publike të Infrastrukturës Kombëtare të Informacionit Hapësinor të përcaktuara me Ligjin Nr. 08/L-010 për Krijimin e Infrastrukturës Kombëtare të Informacionit Hapësinor në Republikën e Kosovës.</p>	<p>Article 2 Scope</p> <p>The provisions of this Administrative Instruction are mandatory for the public authorities of the National Spatial Information Infrastructure, defined by Law No. 08/L-010 for establishing the National Spatial Information Infrastructure in the Republic of Kosovo.</p>	<p>Član 2 Oblast delovanja</p> <p>Odredbе ovog Administrativnog Uputstva su obavezne za javne organe Nacionalne Infrastrukture Prostornih Informacija Definisane Zakonom Br. 08/L-010 za stvaranje nacionalne infrastrukture prostornih informacija u Republici Kosovo</p>

<p style="text-align: center;">Neni 3 Përkufizimet</p>	<p style="text-align: center;">Article 3 Definitions</p>	<p style="text-align: center;">Član 3 Definicije</p>
<p>1. Shprehjet e përdorura në këtë Udhëzim Administrativ kanë këtë kuptim:</p> <p>1.1. Burim - burimi i informacionit që ka një referencë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë në një vendndodhje ose zonë gjeografike specifike;</p> <p>1.2. Mundësi fillestare e veprimt - mundësia e një shërbimi të rrjetit për të ofruar funksionalitet të plotë pa garantuar cilësinë e shërbimit, apo qasjen në shërbim për të gjithë përdoruesit përmes gjeoportalit të IKIH-së;</p> <p>1.3. Përfomancë - niveli minimal me të cilin konsiderohet arritja e një objekti që përfaqëson faktin se sa shpejt mund të kryhet një kërkesë brenda një shërbimi të rrjetit;</p> <p>1.4. Kapacitet - kufizimi i numrit të kërkesave të njëkohshme të shërbimit me performancë të garantuar;</p> <p>1.5. Disponueshmëria - mundësia që shërbimi i rrjetit është i çashtëm;</p> <p>1.6. Koha e përgjigjes - koha e matur të</p>	<p>1. The expressions used in this Administrative Instruction have the following meanings:</p> <p>1.1. Source - the source of information that has a direct or indirect reference to a specific location or geographical area;</p> <p>1.2. Initial action opportunity -- the possibility of a network service to provide full functionality, without guaranteeing the quality of service, or access to the service, for all users through the NSII geoportal;</p> <p>1.3. Performance - the minimum level at which the achievement of an objective is considered to represent the fact of how quickly a request can be carried out, within a network service;</p> <p>1.4. Capacity - limiting the number of simultaneous service requests, with guaranteed performance;</p> <p>1.5. Availability - the possibility that the network service is available;</p> <p>1.6. Response time - the measured</p>	<p>1. Izrazi koji se koriste u ovom Administrativnom uputstvu imaju sledeće značenje:</p> <p>1.1. Izvor - izvor informacija koji ima direktnu ili indirektnu referencu na određenu lokaciju ili geografsku oblast;</p> <p>1.2. Početna mogućnost delovanja - mogućnost mrežnog usluga da obezbedi punu funkcionalnost bez garancije kvaliteta usluge, odnosno pristup servisu za sve korisnike preko geoportala NIPI;</p> <p>1.3. Performanse - minimalni nivo na kojem se razmatra postizanje cilja, koji predstavlja činjenicu koliko brzo se zahtev može izvršiti u okviru mrežnog usluga;</p> <p>1.4. Kapacitet - ograničavanje broja istovremenih zahteva za uslugu sa garantovanim performansama;</p> <p>1.5. Dostupnost - mogućnost da je mrežna usluga dostupan;</p> <p>1.6. Vreme odgovora - izmereno vreme</p>

<p>shërbimit, në të cilin operacioni i shërbimit ka kthyer bajtin e parë të rezultatit;</p> <p>1.7. Kërkesë shërbimi - një kërkesë e vetme për një veprim të vetëm të një shërbimi të rrjetit nga Gjeoportali i IKIH-së;</p> <p>1.8. Elementi i meta të dhënave - një njësi e veçantë e meta të dhënave në përputhje me standardin evropian ISO 19115;</p> <p>1.9. Publikim - veprimi për të futur, fshirë ose përditësuar elementet e meta të dhënave të IKIH të burimeve të shërbimit të zbulimit;</p> <p>1.10. Gjuha natyrore - një gjuhë që flitet, shkruhet ose nënshkruhet nga njerëzit për komunikim me qëllime të përgjithshme;</p> <p>1.11. Grumbullim - veprimi për të tërhequr elementet e meta të dhënave të IKIH-së të burimeve nga një shërbim zbulimi dhe lejon krijimin, fshirjen ose përditësimin e meta të dhënave të këtyre burimeve në shërbimin e zbulimit të synuar;</p> <p>1.12. Shtresë - një njësi bazë e informacionit gjeografik që mund të</p>	<p>service time, in which the service operation returned the first byte of the result;</p> <p>1.7. Service request - a single request for a single action, of a network service from the NSII Geoportal;</p> <p>1.8. Metadata element - a separate unit of metadata, in accordance with the European standard ISO 19115;</p> <p>1.9. Publication - the action to insert, delete or update NSII metadata elements of discovery service resources;</p> <p>1.10. Natural language - a language spoken, written or signed by people for general purpose communication;</p> <p>1.11. Collection - the action of retrieving the NSII metadata elements of resources from a discovery service and allows the creation, deletion or update of the metadata of these resources, in the target discovery service;</p> <p>1.12. Layer - a basic unit of geographic information, which can be requested as a</p>	<p>usluga , u kome je uslužna operacija vratila prvi bajt rezultata;</p> <p>1.7. Zahtev za uslugu - jedan zahtev za jednu radnju mrežnog usluga sa Geoportala NIPI;</p> <p>1.8. Element metapodataka – posebna jedinica metapodataka u skladu sa evropskim standardom ISO 19115;</p> <p>1.9. Objavljivanje – radnja za umetanje, brisanje ili ažuriranje elemenata NIPI metapodataka resursa usluge otkrivanja</p> <p>1.10. Prirodni jezik - jezik koji ljudi govore, pišu ili potpisuju za opšte namene komunikacije;</p> <p>1.11. Sakupljanja - čin preuzimanja NIPI elemenata metapodataka resursa iz usluge otkrivanja i omogućava kreiranje, brisanje ili ažuriranje metapodataka ovih resursa u ciljnoj usluzi otkrivanja;</p> <p>1.12. Sloj – osnovna jedinica geografskih informacija koja se može zahtevati kao</p>
--	--	--

<p>kërkohet si një hartë nga një server në përputhje me standardin evropian ISO 19128.</p>	<p>map from a server, in accordance with the European standard ISO.</p>	<p>mapa sa servera u skladu sa evropskim standardom ISO 19128.</p>
<p>2. Shprehjet tjera të përdorura në këtë Udhëzim Administrativ kanë kuptimin e njëjtë me shprehjet e përdorura në Ligjin Nr.08/L-010 për Krijimin e Infrastrukturës Kombëtare të Informacionit Hapësinor në Republikën e Kosovës.</p>	<p>2. Other expressions used in this Administrative Instruction have the same meaning as the expressions used in Law No. 08/L-010 on the establishment of the National Infrastructure of Spatial Information in the Republic of Kosovo.</p>	<p>2. Ostali izrazi koji se koriste u ovom Administrativnom uputstvu imaju isto značenje kao izrazi upotrebljeni u Zakonu br. 08/L-010 za stvaranje Nacionalne infrastrukture prostornih informacija u Republici Kosovo.</p>
<p>3. Në kuptim të këtij Udhëzimi Administrativ emrat në gjininë mashkullore nënkuptojnë edhe emrat në gjininë femërore dhe anasjelltas, pa diskriminim.</p>	<p>3. In the sense of this Administrative Instruction, names in the masculine gender also mean names in the feminine gender and vice versa, without discrimination.</p>	<p>3. U smislu ovog Administrativnog Uputstva, imena u muškom rodu podrazumevaju i imena u ženskom rodu i obrnuto, bez diskriminacije.</p>
<p>Neni 4 Kërkesat për shërbimet e rrjetit</p>	<p>Article 4 Requirements for network services</p>	<p>Član 4 Zahtevi za mrežne usluge</p>
<p>1. Shërbimet e rrjetit duhet të jenë në përputhje me kërkesat për cilësinë e shërbimeve të paraqitura në Shtojcën 1 të këtij Udhëzimi Administrativ.</p> <p>2. Përveç kërkesave nga paragrafi 1 i këtij neni, shërbimet e rrjetit duhet të jenë:</p>	<p>1. Network services must comply with the requirements for the quality of services, presented in Annex 1 of this Administrative Instruction.</p> <p>2. In addition to the requirements from paragraph 1 of this article, the network services must be:</p>	<p>1. Mrežne usluge moraju biti u skladu sa zahtevima za kvalitet usluga predstavljenim u Dodatku 1 ovog Administrativnog Uputstva.</p> <p>2. Pored uslova iz stava 1. ovog člana, mrežne usluge moraju biti:</p>
<p>2.1. Shërbimet e zbulimit, në përputhje me kërkesat specifike dhe karakteristikat e përcaktuara në Shtojcën 2 të këtij Udhëzimi Administrativ.</p>	<p>2.1. Discovery services, in accordance with the specific requirements and characteristics defined in Annex 2 of this Administrative Instruction.</p>	<p>2.1. Usluge otkrivanja, u skladu sa specifičnim zahtevima i karakteristikama definisanim u Dodatku 2 ovog Administrativnog uputstva.</p>

<p>2.2. Shërbimet e publikimit dhe shikimit, në përputhje me kërkesat specifike dhe karakteristikat e përcaktuara në Shtojcën 3 të këtij Udhëzimi Administrativ.</p> <p style="text-align: center;">Neni 5 Qasja në shërbimet e rrjetit</p> <p>1. Agjencia Kadastrale e Kosovës vë në dispozicion të publikut informacionet hapësinore, për të cilat janë krijuar meta të dhëna, sipas nenit 16 të Ligjit 08/L-010 për Krijimin e Infrastrukturës Kombëtare të Informacionit Hapësinor në Republikën e Kosovës dhe këtij Udhëzimi Administrativ, përmes Gjeoportalit të IKIH-së i cili i ofron këto shërbime.</p> <p>2. Shërbimet e zbulimit dhe shikimit do të ofrohen më së largu 6 (gjashtë) muaj nga funksionalizimi i Gjeoportalit të IKIH-së, me mundësi fillestare të veprimit.</p> <p>3. Shërbimet e zbulimit dhe shikimit do të ofrohen në pajtim me dispozitat e këtij Udhëzimi Administrativ.</p> <p style="text-align: center;">Neni 6 Shtojcat</p>	<p>2.2. Publish and view services, in accordance with the specific requirements and characteristics defined in Annex 3 of this Administrative Instruction.</p> <p style="text-align: center;">Article 5 Access to network services</p> <p>1. The Cadastral Agency of Kosovo makes available to the public spatial information, for which metadata has been created, according to Article 16 of Law 08/L-010 for establishing the National Spatial Information Infrastructure in the Republic of Kosovo and this Administrative Instruction, through the Geoportals of NSII, which provides these services.</p> <p>2. Discovery and view services will be offered no later than 6 (six) months after the operationalization of the NSII Geoportals, with initial possibilities of action.</p> <p>3. Discovery and view services will be provided in accordance with the provisions of this Administrative Instruction.</p> <p style="text-align: center;">Article 6 Annexes</p>	<p>2.2. Usluge izdavanja i pregleda, u skladu sa specifičnim zahtevima i karakteristikama definisanim u Dodatku 3 ovog Administrativnog Uputstva.</p> <p style="text-align: center;">Član 5 Pristup mrežnim uslugama</p> <p>1. Katastarska agencija Kosova stavlja na raspolaganje javnosti prostome informacije za koje su kreirani metapodaci, u skladu sa članom 16. Zakona 08/L-010 o Stvaranju Nacionalne Infrastrukture Prostornih Informacija u Republici Kosovo i Ovog Administrativno Uputstvo, preko Geoportala NIPI -a koji nudi ove usluge.</p> <p>2. Usluge otkrivanja i pregleda biće ponudene najkasnije 6 (šest) meseci od puštanja u rad NIPI Geoportala, sa početnim mogućnostima delovanja.</p> <p>3. Usluge otkrivanja i pregleda će se pružati u skladu sa odredbama ovog Administrativnog Uputstva.</p> <p style="text-align: center;">Član 6 Aneksi</p>
---	--	--

<p>1. Pjesë e këtij Udhëzimit Administrativ janë Shtojcat:</p> <p>1.1. Shtojca 1 - Cilësia e Shërbimeve;</p> <p>1.2. Shtojca 2 - Shërbimet e Zbulimit; dhe</p> <p>1.3. Shtojca 3 - Shërbimet e Shikimit.</p> <p>2. Shtojcat janë transpozim i pjesshëm i Rregullores së Komisionit (KE) Nr. 976/2009.</p> <p style="text-align: center;">Neni 7 Hyrja në Fuqi</p> <p>Ky Udhëzim Administrativ hyn në fuqi shtatë (7) ditë pas publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.</p> <p style="text-align: center;"> Ministër i Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës Prishtinë</p> <p style="text-align: right;">Datë <u>29/08/23</u> Prishtinë</p>	<p>1. Annexes are part of this Administrative Instruction:</p> <p>1.1. Annex 1 - Quality of Service;</p> <p>1.2. Annex 2 - Discovery Services; and</p> <p>1.3. Annex 3 - View Services.</p> <p>2. The annexes are a partial transposition of the Commission Regulation (KE) No. 976/2009.</p> <p style="text-align: center;">Article 7 Entry into Force</p> <p>This Administrative Instruction enters into force seven (7) days after publication in the Official Gazette of the Republic of Kosovo.</p> <p style="text-align: center;"> Minister of Environment, Spatial Planning and Infrastructure Prishtinë</p> <p style="text-align: right;">Date <u>29/08/23</u> Prishtinë</p>	<p>1. Deo ovog Administrativnog Uputstva su dodaci:</p> <p>1.1. Dodatak 1 – Kvalitet usluga;</p> <p>1.2. Dodatak 2 – Usluge otkrivanja; i</p> <p>1.3. Dodatak 3 – Usluge gledanja.</p> <p>2. Dodaci su delimična transpozicija Uredbe Komisije (EZ) Br. 976/2009.</p> <p style="text-align: center;">Član 7 Stupanje u Snagu</p> <p>Ovo Administrativno uputstvo stupa na snagu sedam (7) dana od dana objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.</p> <p style="text-align: center;"> Ministar Zaštite Sredine, Prostornog Planiranja i Infrastrukture Prishtina</p> <p style="text-align: right;">Date <u>29/08/23</u> Prishtina</p>
--	---	--

SHTOJCA 1

CILËSIA E SHËRBIMIT

Shërbimet e rrjetit të palës së tretë në përputhje me nenin 5 të këtij Udhëzimi Administrativ nuk do të merren parasysh në cilësinë e vlerësimit të shërbimit për të shmangur përkeqësimin e mundshëm për shkak të efekteve të cilat bien.

Kriteret e mëposhtme të cilësisë së shërbimit në lidhje me performancën, kapacitetin dhe disponueshmërinë duhet të sigurohen.

1. Performanca

Në situatë normale, koha e kthimit të përgjigjes fillestare në një kërkesë të shërbimit të zbulimit do të jetë maksimum tre (3) sekonda.

Në situatë normale, për një imazh prej katërqind e shtatëdhjetë (470) kilobajt (p.sh. 800 × 600 piksel me thellësi ngjyrash prej 8 bitësh), koha e kthimit të përgjigjes fillestare në një “Kërkesë Merr Hartën” të shërbimit të shikimit duhet të jetë maksimum pesë (5) sekonda.

Situatë normale është periudha jashtë ngarkesës maksimale, dhe kjo situatë është në nëntëdhjetë (90) % të kohës.

2. Kapaciteti

Numri minimal i kërkesave të njëkohshme të kryera të shërbimet e zbulimit sipas cilësisë së performancës së shërbimit duhet të jetë tridhjetë (30) për sekondë.

Numri minimal i kërkesave të njëkohshme të kryera të shërbimet e shikimit sipas cilësisë së performancës së shërbimit duhet të jetë njëzet (20) për sekondë.

3. Disponueshmëria

Shërbimi i rrjetit duhet të jetë në dispozicion nëntëdhjetë e nëntë (99) % të kohës.

SHTOJCA 2 SHËRBIMET E ZBULIMIT

PJESA A

Kriteret e kërkimit

Për të qenë në përputhje me nenin 11 të Ligjit Nr. 08/L-010 për Krijimin e Infrastrukturës Kombëtare të Informacionit Hapësinor në Republikën e Kosovës, shërbimi i zbulimit duhet të mbështesë kërkimin me elementet e meta të dhënave të radhitura në Tabelën 1 të kësaj Shtojce.

Tabela 1

Kriteret minimale të kërkimit	Elementet e Meta të dhënave të IKIH
Fjalët kyçe	Fjalë kyçe
Klasifikimi i të dhënave dhe shërbimeve hapësinore (Për grupet e të dhënave hapësinore dhe seritë e grupeve të të dhënave hapësinore).	Kategoria e temave
Klasifikimi i të dhënave dhe shërbimeve hapësinore (Për shërbimet e të dhënave hapësinore).	Lloji i shërbimit të të dhënave hapësinore
Kualiteti dhe vlefshmëria e grupeve të të dhënave hapësinore.	Lidhshmëria
Kualiteti dhe vlefshmëria e grupeve të të dhënave hapësinore.	Rezolucioni hapësinor
Shkalla e përputhshmërisë me rregullat e zbatimit të parashikuara në nenin 12 të Ligjit për krijimin e IKIH-së.	Specifikimi
Shkalla e përputhshmërisë me rregullat e zbatimit të parashikuara në nenin 12 të Ligjit për krijimin e IKIH-së.	Shkalla
Vendndodhja gjeografike.	Kutia kufizuese gjeografike
Kushtet që zbatohen për qasjen dhe përdorimin e grupeve dhe shërbimeve të të dhënave hapësinore.	Kushtet që aplikohen për qasje dhe përdorim
Kushtet që zbatohen për qasjen dhe përdorimin e grupeve dhe shërbimeve të të dhënave hapësinore.	Kufizimet në qasjen publike
Autoritetet publike përgjegjëse për themelimin, menaxhimin, mirëmbajtjen dhe shpërndarjen e grupeve të të dhënave hapësinore dhe shërbimeve.	Pala përgjegjëse
Autoritetet publike përgjegjëse për themelimin, menaxhimin, mirëmbajtjen dhe shpërndarjen e grupeve të të dhënave hapësinore dhe shërbimeve.	Roli i palës përgjegjëse

Elementet e mëposhtme të meta të dhënave ose grupet e elementeve duhet të jenë gjithashtu në dispozicion si kritere të kërkimit:

- (a) Titulli i burimit,
- (b) Abstrakti i burimit,
- (c) Lloji i burimit,
- (d) Identifikues unik i burimit,
- (e) Referenca e përkohshme.

Për të lejuar zbulimin e burimeve përmes një kombinimi të kriterëve të kërkimit, duhet të përkrahen operatorët logjikë dhe krahasues.

Për të lejuar zbulimin e burimeve bazuar në vendndodhjen gjeografike të burimit, duhet të përkrahet operatori hapësinor i radhitur në Tabelën 2.

Tabela 2

Emri i operatorit	Karakteristika
Kryqëzohet	Kërkohet që elementi i meta të dhënave “kutia kufizuese gjeografike” të kryqëzojë një zonë të caktuar interesi.

PJESA B VEPRIMET

1. Lista e veprimeve

Shërbimi i zbulimit duhet të sigurojë operacionet e radhitura në Tabelën 3 të kësaj Shtojce.

Tabela 3

Veprimi	Roli
Merr meta të dhënat e shërbimit të zbulimit	Ofron të gjitha informacionet e nevojshme për shërbimin dhe përshkruan aftësitë e shërbimit.
Zbulo meta të dhënat	Veprimi zbulimi i meta të dhënave lejon kërkimin e elementeve të meta të dhënave të burimeve bazuar në një kërkesë të formuluar që do të merret nga shërbimi i planifikuar i zbulimit.

Për të qenë në përputhje me nenin 16 paragrafi 2 të Ligjit Nr. 08/L-010 për Krijimin e Infrastrukturës Kombëtare të Informacionit Hapësinor në Republikën e Kosovës, shërbimi i zbulimit duhet të sigurojë operacionet e radhitura në Tabelën 4 të kësaj Shtojce.

Tabela 4

Veprimi	Roli
Publiko meta të dhëna	Veprimi publikimi i meta të dhënave lejon editimin e elementeve të meta të dhënave të burimeve në shërbimin e zbulimit (mekanizmat e shtytjes ose tërheqjes së meta të dhënave). Editimi nënkupton futjen, përditësimin dhe fshirjen.
Lidh shërbimin e zbulimit	Veprimi lidh shërbimin e zbulimit lejon deklarimin e disponueshmërisë të shërbimit të zbulimit për zbulimin e burimeve përmes shërbimit të zbulimit të autoriteteve publike duke mbajtur meta të dhënat e burimeve në vendndodhjen e pronarit.

Parametrat e kërkesës dhe përgjigjes së çdo veprimi plotësojnë përshkrimin e çdo veprimi dhe formojnë një pjesë integrale të specifikimeve teknike të shërbimit të zbulimit.

2. Veprimi merr meta të dhënat e shërbimit të zbulimit

2.1.Kërkesa merr meta të dhënat e shërbimit të zbulimit

2.1.1. Parametrat e kërkesës merr meta të dhënat e shërbimit të zbulimit

Parametri i kërkesës merr meta të dhënat e shërbimit të zbulimit tregon gjuhën natyrale të përmbajtjes së përgjigjes merr meta të dhënat e shërbimit të zbulimit.

2.2.Përgjigja merr meta të dhënat e shërbimit të zbulimit

Përgjigja merr meta të dhënat e shërbimit të zbulimit përmban grupet e mëposhtme të parametrave:

- Meta të dhënat e shërbimit të zbulimit,
- Meta të dhënat e veprimeve,
- Gjuhët.

2.2.1.Parametrat e meta të dhënave të shërbimit të zbulimit

Parametrat e meta të dhëna të shërbimit të zbulimit përmbajnë së paku elementet e meta të dhënave të IKIH-së të shërbimit të zbulimit.

2.2.2.Parametrat e meta të dhënave të veprimeve

Parametrat e meta të dhënave të veprimeve ofrojnë meta të dhëna për veprimet e zbatuara nga shërbimi i zbulimit. Këto parametra të meta të dhënave duhet të përshkruajnë çdo veprim.

Duhet të ofrojnë së paku si në vijim:

- Të përshkruaj nëse mekanizmi i tërheqjes, mekanizmi i shtyrjes apo të dy mekanizmat janë në dispozicion të meta të dhënave të publikuara,
- Të përshkruajnë çdo veprim, duke përfshirë së paku një përshkrim të të dhënave të shkëmbyera dhe adresën e rrjetit.

2.2.3.Parametrat e gjuhës

Duhet të ofrohen dy parametra gjuhësorë:

- Parametri i gjuhës së përgjigjes tregon gjuhën natyrale të përdorur në parametrat e përgjigjes së meta të dhënave në merr shërbimet e zbulimit,
- Parametri i gjuhëve të mbështetura përmban listën e gjuhëve natyrore të mbështetura nga shërbimi i zbulimit.

3. Zbulo meta të dhënat e veprimeve

3.1.Kërkesa zbulo meta të dhënat

Kjo kërkesë për zbulimin e meta të dhënave përmban parametrat si në vijim:

- Gjuha,
- Pyetja.

3.1.1.Parametri i gjuhës

Parametri i gjuhës tregon gjuhën natyrale të kërkuar për përmbajtjen e përgjigjes së zbulimit të meta të dhënave.

3.1.2.Parametri i pyetjes

Parametri i pyetjes përmban kombinimin e kriterit të kërkimit, siç është specifikuar në pjesën A.

3.2.Përgjigja zbulo meta të dhënat

3.2.1.Parametri i përgjigjes zbulo meta të dhënat

Parametrat e përgjigjes zbulo meta të dhënat duhet të përmbajnë së paku elementet e meta të dhëna të çdo burimi që përputhet me pyetjen.

4. Veprimi publiko meta të dhënat

Funksioni publiko meta të dhënat mundëson publikimin e elementeve të meta të dhënave të burimeve në shërbimet e zbulimit. Ekzistojnë dy mundësi:

- Mekanizmi i shtytjes: lejon editimin e elementeve të meta të dhënave të burimeve të qasshme nga shërbimi i zbulimit,
- Mekanizmi i tërheqjes: lejon shërbimin e zbulimit të autoriteteve publike për të tërhequr elementët e meta të dhënave të burimeve nga distanca.

Të paktën një nga alternativat e mësipërme duhet të përkrahet.

4.1.Mekanizmi i shtytjes

4.1.1.Kërkesa edito meta të dhënat

4.1.1.1.Parametrat e kërkesës edito meta të dhënat

Parametrat e kërkesës edito meta të dhënat ofrojnë të gjitha informacionet e kërkuara për elementet e meta të dhënave të burimeve që duhet futur, përditësuar ose fshirë në shërbimin e zbulimit.

4.2.Mekanizmi i tërheqjes

4.2.1.Kërkesa mbledh meta të dhënat

4.2.1.1.Parametrat e kërkesës mbledh meta të dhënat

Parametrat e kërkesës mbledh meta të dhënat ofrojnë të gjitha informacionet lidhur me vendndodhjen në distancë që kërkohen për të tërhequr meta të dhënat e disponueshme të burimeve. Të paktë duhet të përfshijë elementet e meta të dhënave të shërbimit të dedikuar të të dhënave hapësinore.

5. Veprimi lidh shërbimin e zbulimit

Veprimi lidh Shërbimin e Zbulimit lejon deklarimin e disponueshmërisë së një shërbimi të zbulimit në përputhje me këtë rregullore, për zbulimin e burimeve përmes shërbimit të zbulimit të autoriteteve publike duke ruajtur burimin e meta të dhënave në vendndodhjen e pronarit.

5.1.Kërkesa lidh shërbimin e zbulimit

5.1.1.Parametrat e kërkesës lidh shërbimin e zbulimit

Parametrat e kërkesës lidh shërbimin e zbulimit duhet të sigurojnë të gjitha informacionet në lidhje me shërbimin e zbulimit të autoritetit publik ose palës së tretë në përputhje me këtë rregullore, duke bërë të mundur që shërbimet e zbulimit të autoriteteve publike të marrin meta të dhënat e burimeve bazuar në një kombinim të kriterëve të kërkimit nga shërbimi i zbulimit të autoritetit publik ose palës së tretë dhe për ta rreshtuar atë me burime të tjera të meta të dhënave.

SHTOJCA 3

SHËRBIMET E SHIKIMIT

PJESA A

Veprimet

1. Lista e veprimeve

Për të qenë në përputhje me Nenin 16 paragrafi 1 të Ligjit Nr. 08/L-010 për Krijimin e Infrastrukturës Kombëtare të Informacionit Hapësinor në Republikën e Kosovës, shërbimi i shikimit duhet të sigurojë veprimet e radhitura në Tabelën 1 të kësaj Shtojce.

Tabela 1

Veprimi	Roli
Merr meta të dhënat e shërbimit të shikimit	Ofron të gjitha informacionet e nevojshme për shërbimin dhe përshkruan aftësitë e shërbimit.
Merr hartën	Kthen një hartë që përmban informacion gjeografik dhe tematik që vjen nga grupet e të dhënave hapësinore në dispozicion. Kjo hartë është një imazh i referuar hapësinor.

Për të qenë në përputhje me Nenin 16 paragrafi 2 të Ligjit Nr. 08/L-010 për Krijimin e Infrastrukturës Kombëtare të Informacionit Hapësinor në Republikën e Kosovës, shërbimi i shikimit duhet të mbështes veprimet e radhitura në Tabelën 2 të kësaj Shtojce.

Tabela 2

Veprimi	Roli
Lidh shërbimin e shikimit	Lejon autoritetin publik ose palën e tretë të deklarojë shërbimin e shikimit për shikimin e burimeve të tij nëpërmjet shërbimit të shikimit të autoriteteve publike duke ruajtur aftësinë e shikimit në vendndodhjen autoritetit publik ose palës së tretë.

Parametrat e kërkesës dhe përgjigjes të çdo veprimi kompletojnë përshkrimin e secilit veprim dhe formojnë një pjesë integrale të specifikimeve teknike të shërbimit të shikimit.

2. Veprimi merr meta të dhënat e shërbimit të shikimit

2.1. Kërkesa merr meta të dhënat e shërbimit të shikimit

2.1.1. Parametrat e kërkesës merr meta të dhënat e shërbimit të shikimit

Parametrat e kërkesës merr meta të dhënat e shërbimit të shikimit tregojnë gjuhën natyrale të kërkuar për përmbajtjen e përgjigjes merr meta të dhënat e shërbimit të shikimit.

2.2. Parametrat e përgjigjes merr meta të dhënat e shërbimit të shikimit

Parametrat e përgjigjes merr meta të dhënat e shërbimit të shikimit – duhet të përmbajnë grupet e mëposhtme të parametrave:

- Meta të dhënat e shërbimit të shikimit,
- Meta të dhënat e veprimeve,

- Gjuhët,
- Meta të dhënat e shtresave.

2.2.1. Parametrat e meta të dhënave të shërbimit të shikimit

Parametrat e meta të dhënave të shërbimit të shikimit duhet të përmbajnë së paku elementet e meta të dhënave të IKIH-së të shërbimit të shikimit.

2.2.2. Parametrat e meta të dhënave të veprimeve

Parametrat e meta të dhënave të veprimeve përshkruajnë veprimin e shërbimit të shikimit dhe duhet të përmbajë së paku përshkrimin e të dhënave të shkëmbyera dhe adresën e rrjetit të secilit veprim.

2.2.3. Parametrat e gjuhës

Duhet të sigurohen dy parametra gjuhësorë:

- Parametri i gjuhës së përgjigjes tregon gjuhën e natyrshme të përdorur në parametrat e përgjigjes merr shërbimin për meta të dhëna,
- Parametri i gjuhëve të mbështetura përmban listën e gjuhëve natyrore të mbështetura nga shërbimi i shikimit.

2.2.4. Parametrat e shtresave të meta të dhënave

Elementet e meta të dhënave të radhitura në Tabelën 3 duhet të ofrohen për secilën shtresë.

Tabela 3

Elementet e meta të dhënave	Përshkrimi
Titulli i burimit	Titulli i shtresës, i përdorur për komunikimin njerëzor, për paraqitjen e shtresës, p.sh. në një meny.
Abstrakti i burimit	Abstrakti i shtresës.
Fjalë kyçe	Fjalë kyçe shtesë.
Kutia kufizuese gjeografike	Drejtëndëshi minimal kufizues i mbështetur nga të gjitha sistemet referente të koordinatave për zonën e mbuluar nga shtresa.
Identifikues unik i burimit	Identifikuesi unik i burimit i përdorur për të krijuar shtresën.

Parametrat specifike të shtresës të radhitur në Tabelën 4 duhet të ofrohen për çdo shtresë.

Tabela 4

Parametri	Përshkrimi
Emri	Emri i harmonizuar i shtresës
Sistemet referente të koordinatave	Lista e sistemeve referente të koordinatave në të cilat shtresa është në dispozicion.
Stilet	Lista e stileve të pasqyrimin në dispozicion për shtresën. Stili duhet të përbëhet nga titulli dhe identifikuesi unik.
URL e legjendës	Vendndodhja e legjendës për secilin stil, gjuhë dhe çift të dimensioneve.
Çiftet e dimensioneve	Tregon çiftet e akseve dy dimensionale të mbështetura për grupe të

	dhënash hapësinore shumëdimensionale dhe seri të grupeve të të dhënave hapësinore.
--	--

3. Veprimi merr hartën

3.1. Kërkesa merr hartën

3.1.1. Parametrat e kërkesës merr hartën

Parametrat e kërkesës merr hartën të radhitura në Tabelën 5 duhet të ofrohen.

Tabela 5

Parametri	Përshkrimi
Shtresat	Lista e emrave të shtresave që do të përfshihen në hartë.
Stilet	Lista e stilit që do të përdoret për çdo shtresë.
Sistemi referent i koordinatave	Sistemi referent i koordinatave të hartave.
Kutia kufizuese	Koordinata e këndit të 4 të hartës dy dimensionale për palën e dimensionuar të përzgjedhur dhe në Sistemin referent të koordinatave të zgjedhur.
Gjerësia e imazhit	Gjerësia e hartës në piksel.
Lartësia e imazhit	Lartësia e hartës në piksel.
Formati i imazhit	Formatit i imazhit në dalje.
Gjuha	Gjuha që do të përdoret për përgjigjen.
Çifti i dimensioneve	Aks dy dimensional që do të përdoret për hartën. Për shembull, dimensiononi gjeografik dhe koha.

4. Veprimi lidh shërbimin e shikimit

4.1. Kërkesa lidh shërbimin e shikimit

4.1.1. Parametrat e kërkesës lidh shërbimin e shikimit

Parametrat e lidhjes së shërbimit të shikimit duhet të sigurojnë të gjitha informacionet në lidhje me shërbimin e shikimit të autoritetit publik ose palës së tretë në përputhje me këtë rregullore, duke i mundur shërbimit të shikimit të autoriteteve publike të marrin një hartë nga shërbimi i shikimit të autoritetit publik ose palës së tretë dhe për ta rreshtuar atë me harta tjera.

PJESA B

Karakteristika të tjera

Shërbimi i shikimit duhet të ketë karakteristikat e mëposhtme.

1. Sistemet referente të koordinatave

Shtresat duhet të shikohen njëkohësisht duke përdorur vetëm një sistem referent të koordinatave dhe shërbimi i shikimit duhet të mbështesë të paktën Sistemet referente të koordinatave në Shtojcën 1 të Ligjit Nr. 08/L-010 për Krijimin e Infrastrukturës Kombëtare të Informacionit Hapësinor në Republikën e Kosovës .

2. Formatit i imazhit

Shërbimi i shikimit duhet të mbështesë të paktën një nga formatet e mëposhtme të imazhit:

- Formatit i portativ i grafikës në rrjet (the Portable Network Graphics – PNG),
- Formatit i shkëmbimit të grafikës (the Graphics Interchange Format - GIF), pa ngjeshje.

ANNEX 1

QUALITY OF SERVICE

Third-party network services, in accordance with Article 5 of this Administrative Instruction, will not be taken into account in the quality of service appraisal to avoid potential deterioration due to the effects that fall.

The following quality of service criteria regarding performance, capacity and availability must be ensured.

1. Performance

Under normal circumstances, the response time for sending the initial response to a discovery service request will be a maximum of three (3) seconds.

Under normal circumstances, for an image of four hundred seventy (470) kilobytes (eg 800 × 600 pixels with a color depth of 8 bits), the response time for sending the initial response to a "Get Map Request" to a view service should be a maximum of five (5) seconds.

The normal situation is the period outside the peak load, and this situation is ninety (90) % of the time.

2. Capacity

The minimum number of served simultaneous requests to discovery services, according to quality of service performance, shall be thirty (30) per second.

The minimum number of served simultaneous requests to the viewing services according to the quality of service performance shall be twenty (20) per second.

3. Availability

Network service must be available ninety-nine (99) % of the time.

ANNEX 2
DISCOVERY SERVICES

PART A
Search criteria

To comply with Article 11 of Law No. 08/L-010 for establishing the National Spatial Information Infrastructure in the Republic of Kosovo, the discovery service must support the search with the elements of metadata, listed in Table 1 of this Annex.

Table 1

Minimum search criteria	Metadata Elements of NSII
Keywords	Keyword
Classification of spatial data and services (For spatial data sets and spatial data set series)	Topic category
Classification of spatial data and services (For spatial data services)	Spatial data service type
The quality and validity of spatial data sets	Lineage
The quality and validity of spatial data sets	Spatial resolution
Degree of compliance with the implementing provided rules in Article 12 of the Law on the establishment of NSII	Specification
Degree of compliance with the implementing provided rules in Article 12 of the Law on the establishment of NSII	Degree
Geographical location	Geographical bounding box
Conditions applying to the access and use of spatial data sets and services	Conditions applying to access and use
Conditions applying to the access and use of spatial data sets and services	Limitations on public access
The public authorities responsible for the establishment, management, maintenance and distribution of spatial data sets and services	Responsible party
The public authorities responsible for the establishment, management, maintenance and distribution of spatial data sets and services	Responsible party role

The following metadata elements, or sets of elements, should also be available as search criteria:

- (f) Resource Title;
- (g) Resource Abstract;
- (h) Resource Type;
- (i) Unique Resource Identifier;
- (j) Temporal Reference.

To allow for discovering resources through a combination of search criteria, logical and comparison operators should be supported.

To allow for discovering resources based on the geographic location of the resource, the spatial operator listed in Table 2 should be supported.

Table 2

Operator name	Properties
Intersects	Requires the "geographic bounding box" metadata element to intersect a defined area of interest

PART B OPERATIONS

1. List of operations

The discovery service must provide the operations listed in Table 3 of this Annex.

Table 3

Operation	Role
Get discovery service metadata	Provides all necessary information about the service and describes service capabilities
Discovery metadata	The "discover metadata" operation allows requesting for metadata elements of resources, based on a query statement to be retrieved from the target discovery service.

To comply with Article 16 paragraph 2 of Law No. 08/L-010 for establishing the National Spatial Information Infrastructure in the Republic of Kosovo, the discovery service must provide the operations listed in Table 4 of this Annex.

Table 4

Operation	Role
Publish metadata	The publish metadata operation allows editing metadata elements of resources in the discovery service (push or pull metadata mechanisms). Editing means insert, update and delete
Link discovery service	The link discovery service function allows the declaration of the availability of a discovery service, for the discovery of resources through the public authorities discovery service while maintaining the resource metadata at the owner location

The request and response parameters of each operation complete the description of each operation and form an integral part of the discovery service technical specification.

2. Get discovery service metadata operation

2.1. Get discovery service metadata request

2.1.1. Get discovery service metadata request parameters

The get discovery service metadata request parameter indicates the natural language for the content of the get discovery service metadata response.

2.2. Get discovery service metadata response

The get discovery service metadata response contains the following sets of parameters:

- Discovery service metadata,
- Operations metadata,
- Languages.

2.2.1. Discovery service metadata parameters

The discovery service metadata parameters contains at least the NSII metadata elements of the discovery service.

2.2.2. Operations metadata parameters

The operations metadata parameter provides metadata about the operations implemented by the discovery service. These metadata parameters should describe each operation.

They must provide at least the following:

- should describe whether the pull mechanism, the push mechanism or both mechanisms are available in the published metadata;
- describe each operation, including at least a description of the data exchanged and the network address.

2.2.3. Languages parameter

Two language parameters must be provided:

- the response language parameter, indicating the natural language used in the get discovery service metadata response parameters,
- the supported languages parameter containing the list of natural languages supported by the discovery service.

3. Discover metadata operation

3.1. Discover metadata request

This discovery metadata request contains the following parameters:

- Language;
- Query.

3.1.1. Language parameter

The language parameter indicates the natural language requested for the content of the discover metadata response.

3.1.2. Query parameter

The query parameter contains the combination of search criteria, as specified in part A.

3.2. Discover metadata response

3.2.1. Discover metadata response parameter

The discover metadata response parameter must contain at least the metadata elements of each resource matching the query.

4. Publish metadata operation

The publish metadata function enables the publication of the metadata elements of resources at the discovery service. There are two possibilities:

- Push mechanism: allows the editing of metadata elements of resources, accessible from the discovery service;
- Pull mechanism: allows the public authorities discovery service to pull metadata elements of resources from a remote location.

At least one of the above alternatives should be supported.

4.1. Push mechanism

4.1.1. Edit metadata request

4.1.1.1. Edit metadata request parameter

The edit metadata request parameter provide all the information required for metadata elements of resources to be inserted, updated or deleted at the discovery service.

4.2. Pull mechanism

4.2.1. Collect metadata request

4.2.1.1. Collect metadata request parameter

The collect metadata request parameter provides all information about the remote location required to retrieve the available metadata of resources. At a minimum, it should include the metadata elements of the dedicated spatial data service.

5. Link discovery service operation

The link discovery service operation allows the declaration of the availability of a discovery service compliant with this regulation, for the discovery of resources through the public authority's discovery service while maintaining the resource metadata at the owner location.

5.1. Link discovery service request

5.1.1. Link discovery service request parameter

The link discovery service request parameter must provide all information about the public authority's or third party's discovery service compliant with this regulation, enabling the public authorities discovery services to get resource metadata based on a combination of search criteria from the public authority's or third party's discovery service and to collate it with other resources metadata.

ANNEX 3
VIEW SERVICES
PART A
Operations

1. List of operations

To comply with Article 16 paragraph 1 of Law No. 08/L-010 for establishing the National Spatial Information Infrastructure in the Republic of Kosovo, the view service must provide the operations listed in Table 1 of this Annex.

Table 1

Operation	Role
Get view service metadata	Provides all necessary information about the service and describes service capabilities
Get map	Returns a map containing the geographic and thematic information coming from the available spatial datasets. This map is an image spatially referenced

To comply with Article 16 paragraph 2 of Law No. 08/L-010 for establishing the National Spatial Information Infrastructure in the Republic of Kosovo, the view service must support the operations listed in Table 2 of this Annex.

Table 2

Operation	Role
Link view service	Allows the public authority or third party to declare a view service for the viewing of its resources through the public authority view service while maintaining the viewing capability at the public authority or third party location

The request and response parameters of each operation complete the description of each operation and form an integral part of the view service technical specification.

2. Get view service metadata operation

2.1. Get view service metadata request

2.1.1. Get view service metadata request parameters

The get view service metadata request parameter indicates the natural language requested for the content of the get view service metadata response.

2.2. Get view service metadata response parameters

The get view service metadata response – must contain the following sets of parameters:

- View service metadata,
- Operations metadata,
- Languages,
- Layers metadata.

2.2.1. View service metadata parameters

The view service metadata parameters shall at least contain the NSII metadata elements of the view service.

2.2.2. Operations metadata parameters

The operation metadata parameter describes the operation of the view service and must contain at least the description of the data exchanged and the network address of each operation.

2.2.3. Languages parameters

Two language parameters must be provided:

- The response language parameter that indicates the natural language used in the get service metadata response parameters,
- The supported languages parameter that contains the list of natural languages supported by the view service.

2.2.4. Layers metadata parameters

The metadata elements listed in Table 3 must be provided for each layer.

Table 3

Metadata elements	Description
Resource title	The title of the layer, used for human communication, for presentation of the layer, e.g. in a menu
Resource abstract	Layer abstract
Keyword	Additional keywords
Geographic bounding box	The minimum bounding rectangle in all supported coordinate reference systems of the area covered by the layer
Unique resource identifier	The unique resource identifier of the resource used to create the layer

The layer specific parameters listed in Table 4 should be provided for each layer.

Table 4

Parameter	Description
Name	Harmonized name of the layer
Coordinate reference systems	List of coordinate reference systems in which the layer is available
Styles	List of the rendering styles available for the layer.
	A style should be composed of a title and unique identifier
Legend URL	Location of the legend for each style, language and dimension pairs
Dimension pairs	Indicates the supported two dimensional axis pairs for multidimensional spatial data sets and spatial data sets series

3. Get map operation

3.1. Get map request

3.1.1. Get map request parameters

The get map request parameters listed in Table 5 must be provided.

Table 5

Parameter	Description
Layers	List of layer names to be included in the map
Styles	List of style to be used for each layer
Coordinate reference system	Coordinate reference system of the map
Bounding box	The 4 corner Coordinate of the two dimensional map for the selected dimension pair and in the selected coordinate reference system
Image width	The map width in pixels
Image height	The map height in pixels
Image format	The output image format
Language	Language to be used for the response
Dimension pair	The two dimensional axis to be used for the map. For example, a geographical dimension and time

4. Link view service operation

4.1. Link view service request

4.1.1. Link view service request parameter

The link view service parameter must provide all information about the public authority's or third party's view service compliant with this regulation, enabling the public authorities view service to get a map from the public authority's or third party's view service and to collate it with other maps.

PART B

Other characteristics

The view service must have the following characteristics.

1. Coordinate reference systems

The Layers must be simultaneously viewed using a single coordinate reference system and the view service must support at least the coordinate reference systems in Annex 1 of Law No. 08/L-010 for establishing the National Spatial Information Infrastructure in the Republic of Kosovo.

2. Image format

The view service must support at least one of the following image formats:

- the portable network graphics (PNG) format,
- the graphics interchange format (GIF), without compression.

KVALITET USLUGE

Mrežne usluge trećih strana u skladu sa članom 5. ovog Administrativnog uputstva neće se uzeti u obzir u proceni kvaliteta usluge da bi se izbeglo moguće pogoršanje usled efekata koje padaju

Moraju se obezbediti sledeći kriterijumi kvaliteta usluge u pogledu performansi, kapaciteta i dostupnosti.

1. Performanse

U normalnim okolnostima, vreme povratka za početni odgovor na zahtev usluge otkrivanja biće najviše tri (3) sekunde.

U normalnim okolnostima, za sliku od četiri stotine sedamdeset (470) kilobajta (npr. 800 × 600 piksela sa 8-bitnom dubinom boje), vreme povratka početnog odgovora na „Zahtev uzmi mapu“ usluge pregleda bi trebalo da bude najviše pet (5) sekundi.

Normalna situacija je period van maksimalnog opterećenja, a ova situacija je devedeset (90) % vremena.

1. Kapacitet

Minimalni broj istovremenih zahteva upućenih uslugama otkrivanja prema kvalitetu izvršenja usluge biće trideset (30) u sekundi.

Minimalni broj istovremenih zahteva upućenih uslugama i gledanja prema kvalitetu performanse usluge biće dvadeset (20) u sekundi.

2. Dostupnost

Mrežna usluga mora biti dostupna devedeset devet (99)% vremena

DODATAK 2 USLUGE OTKRIVANJA

DEO A Kriterijumi pretrage

U skladu sa članom 11. Zakona br. 08/L-010 Stvaranje Nacionalne infrastrukture prostornih informacija u Republici Kosovo, služba otkrivanja mora da podrži pretragu sa elementima metapodataka navedenim u tabeli 1 ovog dodatka.

Tabela 1

Minimalni kriterijumi pretrage	Elementi metapodataka NIPI
Ključne reči	Ključne reči
Klasifikacija prostornih podataka i usluga (Za grupe prostornih podataka i seriju grupa prostornih podataka).	Kategorija temama
Klasifikacija prostornih podataka i usluga (Za usluge prostornih podataka).	Tip usluge prostornih podataka
Kvalitet i validnost grupa prostornih podataka.	Povezivanje
Kvalitet i validnost grupa prostornih podataka.	Prostorna rezolucija
Stepen usklađenosti sa pravilima implementacije predviđenim članom 12. Zakona o osnivanju NIPI-a	Specifičnost
Stepen usklađenosti sa pravilima implementacije predviđenim članom 12. Zakona o osnivanju NIPI-a	Stopa
Geografska lokacija	Geografski granicni okvir
Uslovi koji se primenjuju na pristup i korišćenje grupa i usluga prostornih podataka.	Uslovi koji se primenjuju na pristup i korišćenje
Uslovi koji se primenjuju na pristup i korišćenje grupa i usluga prostornih podataka.	Ograničenja javnog pristupa
Organi javne vlasti odgovorni za uspostavljanje, upravljanje, održavanje i distribuciju grupa i usluga prostornih podataka.	Odgovorna strana
Organi javne vlasti odgovorni za uspostavljanje, upravljanje, održavanje i distribuciju grupai usluga prostornih podataka.	Ulog ugovorne strane

Sledeći elementi metapodataka ili grupa elemenata takođe moraju biti dostupni kao kriterijumi za pretragu:

- (a) Naziv izvora;
- (b) sažetak izvora;
- (c) Vrsta izvora;
- (d) Jedinstveni identifikator resursa;
- (e) Privremena referenca

Da bi se omogućilo otkrivanje resursa kroz kombinaciju kriterijuma pretrage, trebalo bi da budu podržani logički operatori i operatori poređenja.

Da bi se omogućilo otkrivanje resursa na osnovu geografske lokacije resursa, prostorni operator naveden u tabeli 2 treba da bude podržan.

Tabela 2

Ime operatera	Karakteristike
Raspetog	Element metapodataka „geografska granična kutija“ je neophodan za presecanje određene oblasti od interesa.

DEO B OPERACIJE

1. Spisak akcija

Usluga otkrivanja mora da obezbedi operacije navedene u tabeli 3 ovog priloga.

Tabela 3

Radnja	Ulog
Dobija metapodatke usluge otkrivanja	Pružna sve potrebne informacije o usluga i opisuje mogućnosti usluga .
Otkrij metapodatke	Akcija otkrivanja metapodataka omogućava traženje elemenata metapodataka resursa na osnovu formulisanoog zahteva koji će primiti zakazana usluga otkrivanja.

U skladu sa članom 16 stav 2 Zakona br. 08/L-010 za stvaranje nacionalne infrastrukture prostornih informacija u Republici Kosovo, obaveštajna služba mora da obezbedi operacije navedene u tabeli 4 ovog dodatka.

Tabela 4

Radnja	Ulog
Objavite metapodatke	Radnja objavljivanja metapodataka omogućava uređivanje elemenata metapodataka resursa u usluzi otkrivanja (mehanizmi za potiskivanje ili povlačenje metapodataka). Uređivanje znači umetanje, ažuriranje i brisanje
Povežite uslugu otkrivanja	Akcija usluge otkrivanja linkova omogućava deklarisanje dostupnosti usluge otkrivanja za otkrivanje resursa preko usluge otkrivanja javnih vlasti održavanjem metapodataka resursa na lokaciji vlasnika.

Parametri zahteva i odgovora svake akcije dopunjuju opis svake akcije i čine sastavni deo tehničke specifikacije usluge otkrivanja.

2. Akcija preuzima metapodatke usluge otkrivanja

2.1. Zahtev prima metapodatke usluge otkrivanja

2.1.1. Parametri zahteva dobijaju metapodatke usluge otkrivanja

Parametar zahteva dobijanje metapodataka usluge otkrivanja ukazuje na prirodni jezik sadržaja odgovora uzme metapodataka usluge otkrivanja.

2.2. Odgovor prima metapodatke usluge otkrivanja

Odgovor prima metapodatke usluge otkrivanja koji sadrže sledeće grupe parametara:

- Metapodaci usluge otkrivanja;
- Meta podaci akcija;
- Jezici.

2.2.1. Parametri metapodataka usluge otkrivanja

Parametri metapodataka usluge otkrivanja sadrže najmanje NIPI elemente metapodataka usluge otkrivanja.

2.2.2. Parametri metapodataka akcija

Parametri metapodataka akcije obezbeđuju metapodatke o radnjama koje sprovodi usluga otkrivanja. Ovi parametri metapodataka treba da opisuju svaku radn

Moraju da obezbede najmanje sledeće:

- Opisuje da li su mehanizam za povlačenje, mehanizam za potiskivanje ili oba mehanizma dostupni u objavljenim metapodacima;
- Opisuje svaku operaciju, uključujući najmanje opis razmenjenih podataka i mrežnu adresu.

2.2.3 Jezički parametri

Moraju se obezbediti dva jezička parametra:

- Parametar jezika odgovora ukazuje na prirodni jezik koji se koristi u parametrima odgovora metapodataka u uslugama otkrivanja prijema,
- Parametar podržanih jezika sadrži listu prirodnih jezika koje podržava usluga otkrivanja.

3. Otkrijte metapodatke akcije

3.1. Zahtev za otkrivanje metapodataka

Ovaj zahtev za otkrivanje metapodataka sadrži sledeće parametre:

- Jezik;
- Pitanje;

3.1.1. Jezički parametar

Parametar jezika ukazuje na prirodni jezik potreban za sadržaj odgovora na otkrivanje metapodataka.

3.1.2 Parametar pitanja

Parametar upita sadrži kombinaciju kriterijuma pretrage, kao što je navedeno u delu A.

3.2. Metapodaci otkrivaju odgovor

3.2.1 Parametar odgovora otkriva metapodatke

Parametri odgovora otkrivanja metapodataka moraju da sadrže najmanje elemente metapodataka svakog resursa koji odgovara upitu.

4. Radnja objavi metapodatke

Funkcija objavljivanja metapodataka omogućava objavljivanje elemenata metapodataka resursa za usluge otkrivanja. Postoje dve mogućnosti:

- mehanizam povlacenja : omogućava uređivanje elemenata metapodataka resursa kojima pristupa usluga otkrivanja
- Mehanizam preuzimanja: omogućava službi otkrivanja javnih vlasti da daljinski preuzme elemente metapodataka resursa

Najmanje jedna od gore navedenih alternativa treba da bude podržana.

4.1. Potisni mehanizam

4.1.1. Zahtev uređivanja metapodataka

4.1.1.1. parametri zahteva za uređivanje metapodata

Parametri zahteva za uređivanje metapodataka pružaju sve informacije potrebne da bi elementi metapodataka resursa bili umetnuti, ažurirani ili izbrisani u usluzi otkrivanja.

4.2 Mehanizam za potiskivanje

4.2.1 Zahtev prikuplja metapodatke

4.2.1.1 Parametri zahteva prikupljaju metapodatke

Parametri zahteva za prikupljanje metapodataka obezbeđuju sve informacije vezane za udaljenu lokaciju potrebne za preuzimanje dostupnih metapodataka resursa. Najmanje treba da uključi elemente metapodataka namenske usluge prostornih podataka.

1. Akcija vezuje uslugu otkrivanja

Akcija vezi usluge otkrivanja dozvoljava deklaraciju o dostupnosti usluge otkrivanja u skladu sa ovom uredbom, za otkrivanje resursa preko usluge otkrivanja javnih organa čuvanjem resursa metapodataka na lokaciji vlasnika.

5.1 Zahtev povezuje uslugu otkrivanja

5.1.1 Parametri zahteva povezuju uslugu otkrivanja

Parametri zahteva za povezivanje usluge otkrivanja moraju da obezbede sve informacije koje se odnose na uslugu otkrivanja organa javne vlasti ili trećeg lica u skladu sa ovim propisom, omogućavajući službama otkrivanja organa javne vlasti da dobiju metapodatke o resursima na osnovu kombinaciju kriterijuma za pretragu od javnog organa ili servisa za otkrivanje treće strane i da ga uskladi sa drugim izvorima metapodataka.

DODATAK 3 USLUGE PREGLEDA

DEO A OPERACIJE

1. Spisak akcija

U skladu sa članom 16 stav 1 Zakona br. 08/L-010 za stvaranje nacionalne infrastrukture prostornih informacija u Republici Kosovo, usluga gledanja mora da obezbedi radnje navedene u tabeli 1 ovog dodatka.

Tabela 1

Radnja	Ulog
Dobija metapodatke usluge gledanja	Pružna sve potrebne informacije o usluzi i opisuje mogućnosti usluge.
Uzmete mapu	Vraća mapu koja sadrži geografske i tematske informacije koje dolaze iz dostupnih grupa prostornih podataka. Ova mapa je prostorno referencirana slika.

U skladu sa članom 16 stav 2 Zakona br. 08/L-010 za stvaranje nacionalne infrastrukture prostornih informacija u Republici Kosovo, usluga gledanja mora da podrži akcije navedene u tabeli 2 ovog dodatka.

Tabela 2

Radnja	Uloga
Povežite uslugu gledanja	Dozvoljava javnom organu ili trećem licu da proglasi uslugu gledanja za gledanje svojih resursa putem usluge gledanja organa javne vlasti uz zadržavanje mogućnosti gledanja na lokaciji javnog organa ili treće strane.

Parametri zahteva i odgovora svake akcije upotpunjuju opis svake akcije i čine sastavni deo tehničke specifikacije usluge gledanja.

2. Radnja dobija metapodatke usluge pregleda

2.1. Zahtev preuzima metapodatke usluge pregleda

2.1.1. Parametri zahteva dobijaju metapodatke servisa pregleda

Parametri zahteva za metapodatke usluge pregleda ukazuju prirodni jezik zahtevan za sadržaj odgovora na metapodatke usluge gledanja .

2.2. Parametri odgovora dobijaju metapodatke usluge za gledanje

Parametri odgovora dobijaju metapodatke usluge pregledanja – moraju da sadrže sledeće skupove parametara:

- Pregled metapodataka usluge;

- Metapodataka radnje
- jezici
- Metapodaci sloja.

2.2.1. Pogledajte parametre metapodataka usluge

Parametri metapodataka usluge pregleda moraju da sadrže najmanje elemente metapodataka usluge pregleda NIPI .

2.2.2. Parametri metapodataka akcija

Parametri metapodataka akcije opisuju radnju usluge pregleda i moraju sadržati najmanje opis razmenjenih podataka i mrežnu adresu svake akcije.

2.2.3. Jezički parametri

Moraju se obezbediti dva jezička parametra:

- Parametar jezika odgovora ukazuje na prirodni jezik koji se koristi u usluzi metapodataka za prijem parametara odgovora;
- Parametar podržanih jezika sadrži listu prirodnih jezika koje podržava usluga gledanja

2.2.4. Parametri sloja metapodataka

Elementi metapodataka navedeni u tabeli 3 moraju biti obezbeđeni za svaki sloj.

Tabela 3

Elementi metapodatka	Opis
Naslov izvora	Naslov sloja, koji se koristi za komunikaciju ljudi, za prezentaciju sloja, npr. u meniju.
Izvor sažetak	Izvor sloja
Ključne reči	Ključne reči sloja
Geografska granična kutija	Minimalni granični pravougaonik koji podržavaju svi referentni koordinatni sistemi za oblast koju pokriva sloj.
Jedinstveni identifikator resursa	Jedinstveni identifikator resursa koji se koristi za kreiranje sloja

Specifični parametri sloja navedeni u tabeli 4 treba da budu navedeni za svaki sloj.

Tabela 4

Parametri	Opis
Ime	Harmonizovan naziv sloja
Kordinatni referentni sistem	Spisak referentnih koordinatnih sistema u kojima je sloj dostupan.
Stil	Lista stilova prikazivanja dostupnih za sloj.

	Stil treba da se sastoji od naslova i jedinstvenog identifikatora.
URL legende	Lokacija legende za svaki par stilova, jezika i dimenzija.
Parovi dimenzija	Prikazuje podržane dvodimenzionalne parove osa za višedimenzionalne skupove prostornih podataka i serije skupova prostornih podataka.

3. Akcija dobija mapu

3.1. Zahtev dobija mapu

3.1.1. Parametri zahteva dobijaju mapu

Parametri zahteva za dobijanje mape navedeni u tabeli 5 moraju biti obezbeđeni.

Tabela 5

Parametri	Opis
Sloj	Lista naziva slojeva koji će biti uključeni u mapu
Stil	Lista stilova koja treba da se koristi za svaki sloj.
Referentni koordinatni sistem	Koordinatni referentni sistem mape
Ograničavajuća kutija	Koordinata 4. ugla dvodimenzionalne mape za izabrani dimenzionisani par i u izabranom referentnom koordinatnom sistemu.
Širina slike	Širina mape u pikselima.
Visina slike	Visina mape u pikselima
Format slike	Izlazni format slike.
jezik	Jezik koji će se koristiti za odgovor.
Par dimenzije	Dvodimenzionalna aks koja se koristi za mapu. Na primer, geografska dimenzija i vreme.

4. Akcija povezuje uslugu gledanja

4.1. Zahtev povezuje uslugu gledanja

4.1.1. Parametri zahteva vezuju uslugu pregleda

Parametri povezivanja usluga za gledanje moraju da obezbede sve informacije koje se odnose na uslugu pregleda organa javne vlasti ili trećeg lica u skladu sa ovim propisom, omogućavajući službi pregleda organa javne vlasti da dobije mapu od službe za gledanje organa javne vlasti ili trećeg lica i da ga uskladi sa drugim mapama.

DEO B

Ostale karakteristike

Usluga gledanja mora imati sledeće karakteristike.

1. Koordinatni referentni sistemi

Slojevi se moraju posmatrati istovremeno koristeći samo jedan koordinatni referentni sistem i usluga gledanja mora da podržava najmanje koordinatne referentne sisteme u Dodatku 1 Zakona br. 08/L-010 za stvaranje nacionalne infrastrukture prostornih informacija u Republici Kosovo.

2. Format slike

Usluga gledanja mora da podržava najmanje jedan od sledećih formata slika:

- format prenosa mrežne grafike (prenosiva mrežna grafika – PNG),
- Format za razmenu grafike (GIF), bez kompresije.

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo

Qeveria - Vlada - Government

Zyra e Kryeministrit
Kancelaria Premijera - Office of the Prime Minister

Zyra Ligjore - Pravna Kancelarija - Legal Office

NUMERI I DOKUMENTIT / DOCUMENT NUMBER: 02.5	NUMERI I DOKUMENTIT / DOCUMENT NUMBER: 1387/2
NUMERI I DOKUMENTIT / DOCUMENT NUMBER: -PO-	DATA / DATE: 22/08/2023
SEKTORI I ARKIVIT / SEKTOR ARCHIVE / ARCHIVE SECTOR	

REFERENCË:	--- 1387-2-2023
DATE:	21.08.2023
PËR/ZA/TO:	Florije Kika, Drejtor i Departamentit Ligjor / Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës
CC:	Arben Krasniqi, Zëvendës Sekretar i Përgjithshëm/ZKM; Novitet Nezaj, Drejtor i Departamentit të së Drejtës së BE-së/ZKM; Mentor Borovci, Drejtor i Zyrës Ligjore/ZKM; Servet Spahiu, zv. Sekretar i Përgjithshëm / Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës.
PËRMES/PREKO/THROUGH:	Arben Krasniqi, zv. Sekretar i Përgjithshëm / Zyra e Kryeministrit Mentor Borovci, Drejtor i Zyrës Ligjore / Zyra e Kryeministrit
NGA/OD/FROM:	Labinote Kashtanjeva, zv. Udhëheqëse e Divizionit për Çështje Ligjore të BE-së / Divizioni për të Drejtën e BE-së / Zyra Ligjore / Zyra e Kryeministrit
TEMA/SUBJEKAT/SUBJECT:	Shkresa përcjellëse për Projekt Udhëzimin Administrativ për përcaktimin e standardeve teknike për ofrimin e shërbimeve nga gjeoportali i IKIH

E nderuar znj. Kika,
Duke u bazuar në Udhëzimin Administrativ nr. 03/2013 për Standardet e Hartimit të
Akteve Normative, Rregulloren nr. 13/2013 për Shërbimin Ligjor Qeveritar dhe nenin 12
të Rregullores Nr. 01/2020 për Organizimin e Brendshëm dhe Sistematizimin e Vendeve
të Punës në Zyren e Kryeministrit, ju përcjellim Opinionin Ligjor të Përputhshmërisë me
acquis të BE-së për Projekt Udhëzimin Administrativ për përcaktimin e standardeve
teknike për ofrimin e shërbimeve nga gjeoportali i IKIH.

Republika e Kosovës

Republika Kosova – Republic of Kosovo

Qeveria – Vlada – Government

Zyra e Kryeministrit

Kancelaria Premijera – Office of the Prime Minister

Zyra Ligjore – Pravna Kancelaria – Legal Office

21.08.2023

OPINIONI LIGJOR I PËRPUTHSHMËRISË ME LEGJISLACIONIN E BE-SË

Departamenti Ligjor i Ministrisë së Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës, me datë 01.08.2023, bazuar në nenin 7, paragrafin 1, nënparagrafin 1.2 të Rregullores Nr. 09/2011 të Punës së Qeverisë së Republikës së Kosovës, dhe nenit 13, paragrafit 5 të Rregullores Nr. 13/2013 për Shërbimin Ligjor Qeveritar si dhe në pajtim me nenin 12, paragrafin 3 dhe paragrafin 4, nënparagrafin 4.19 të Rregullores Nr. 02/2021 për Fushat e Përgjegjësisë Administrative të Zyrës së Kryeministrit dhe Ministrive, e ndryshuar dhe plotësuar me Rregulloren Nr. 04/2021 për Fushat e Përgjegjësisë të Zyrës së Kryeministrit dhe Ministrive, ka dorëzuar për shqyrtim në Divizionin e të Drejtës së BE-së, në Zyrën e Kryeministrit, “Projekt Udhëzimin Administrativ për përcaktimin e standardeve teknike për ofrimin e shërbimeve nga gjeoportali i IKIH”.

1. SUBJEKTI

Opinion Ligjor për Përputhshmërinë e “Projekt Udhëzimin Administrativ për përcaktimin e standardeve teknike për ofrimin e shërbimeve nga gjeoportali i IKIH”, me *acquis* të BE-së.

2. DOKUMENTET E BASHKËNGJITURA

Në kërkesën e Departamentit Ligjor të Ministrisë së Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës, për Opinion Ligjor të Përputhshmërisë me *acquis* të BE-së, janë dërguar këto dokumente:

- Drafti përfundimtar i *PUA* në tre gjuhë (versioni i gjuhës shqipe, serbe, dhe angleze);
- Deklarata e Përputhshmërisë për *PUA* me *acquis* të BE-së
- Tabelat e Përputhshmërisë;

3. PREAMBULA

Në pajtim me nenin 7, paragrafit 3 të Rregullores Nr. 09/2011 të Punës së Qeverisë së Republikës së Kosovës, nenit 3, nën paragrafit 1.3, Nenit 13, paragrafi 6, nenit 21, paragrafi 4 të Rregullores Nr. 13/2013 për Shërbimin Ligjor Qeveritar dhe nenit 30, paragrafi 4 të Udhëzimit Administrativ Nr. 03/2013 për Standardet e Hartimit të Akteve Normative, Divizioni i së Drejtës së BE-së, së Zyrës së Kryeministrit, bazuar në fushëveprimin e kompetencave të tij, me datë 21 gusht 2023, lëshon këtë:

4. OPINION LIGJOR PËR PËRPUTHSHMËRINË ME LEGJISLACIONIN E BE-SË
Kërkesa për **Opinion Ligjor** me *acquis* të BE-së është dërguar në dosje fizike me datën 01.08.2023, me numër të referencës 1387.

5. HYRJE

Qëllimi i këtij *Projekt Udhëzimi Administrativ* është përcaktimi i standardeve teknike për ofrimin e shërbimeve nga gjeoportali i IKIH, kërkesat për krijimin dhe mirëmbajtjen e shërbimeve të rrjetit dhe detyrimet lidhur me disponueshmërinë e këtyre shërbimeve për autoritetet publike dhe palët e treta.¹ Ky *PUA* ka gjithësej 7 nene dhe 3 shtojca.

6. PËRMBLEDHJA E AKTEVE TË BE-SË QË RREGULLOJNË FUSHËN E PROJEKT-AKTIT NORMATIV

Fushëveprimi i *Projekt Udhëzimit Administrativ për përcaktimin e standardeve teknike për ofrimin e shërbimeve nga gjeoportali i IKIH* është subjekt i rregullimit me legjislacion primar dhe sekondar të *Acquis* së BE-së. Fushëveprimi i *PUA* në fjalë ndërlidhet me *Rregulloren 976/2009/EC* e Komisionit që zbaton Direktivën 2007/2/EC e Parlamentit dhe Këshillit të Evropës në lidhje me Shërbimet e Rrjetit.²

¹ Neni 1 i *PUA*

² E qasshme përmes: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A02010R1089-20141231#E0002>

Direktiva 2007/2/EC e Parlamentit dhe Këshillit të Evropës për themelimin e Infrastrukturës së Informacionit Hapësinor në Komunitetin Evropian (Direktiva INSPIRE)³ bazën e saj ligjore e ka në nenin 192 të Traktatit mbi Funksonimin e Bashkimit Evropian, i cili përcakton procedurën e zakonshme legislative për të arritur objektivat e nenit 191 të këtij Traktati.

Neni 192 i TFBE-së, përcakton:

1. *“Parlamenti Evropian dhe Këshilli, sipas procedurës së zakonshme legislative dhe pasi konsultohen me Komitetin Ekonomik dhe Social dhe Komitetin e Rajoneve, vendosin se çfarë veprimi duhet të ndërmerret Bashkimi për të arritur objektivat e përmendur në nenin 191.”*
2. *“Duke u shmangur nga procedura vendimmarrëse e parashikuar në paragrafin 1 dhe pa cenuar nenin 114, Këshilli, me unanimitet sipas një procedure të posaçme legislative dhe pasi konsultohet me Parlamentin Evropian, Komitetin Ekonomik dhe Social dhe Komitetin e Rajoneve, miraton:*

(a) dispozita kryesisht të një natyre fiskale;

(b) masa që prekin:

- urbanistikën,*
- administrimin sasiar të burimeve ujore ose që prekin, drejtpërdrejt ose tërthorazi, pasjen e këtyre burimeve të gatshme për përdorim,*
- përdorimin e territorit, me përjashtim të administrimit të mbetjeve;⁴*

Ndërsa, në kuadër të burimeve sekondare, Rregullorja 976/2009/EC/EC është instrumenti kyç legjislativ që përkon me fushëveprimin e këtij PUA. Kjo rregullore përcakton kërkesat për krijimin dhe mirëmbajtjen e Shërbimeve të Rrjetit të parashikuara në nenin 11(1) të Direktivës 2007/2/EC dhe detyrimet që lidhen me disponueshmërinë e këtyre shërbimeve për publikun, autoritetet e Shteteve Anëtare dhe palët e treta në përputhje me nenin 12 të Direktives në fjalë.⁵

³ E qasshme përmes Gazetës zyrtare të Bashkimit Evropian: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32007L0002>

⁴ Për më shumë shih TFBE: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT>

⁵ Neni 1 i Rregullores 976/2009/EC, e qasshme përmes Gazetës zyrtare të Bashkimit Evropian: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32009R0976>

Direktiva 2007/2/EC e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit e datës 14 mars 2004 për krijimin e një Infrastruktura për Informacionin Hapësinor në Komunitetin Evropian, apo siç njihet ndryshe si Direktiva Inspire, krijon infrastrukturën për informacionin hapësinor në Evropë për të mbështetur politikat mjedisore të Komunitetit dhe politikat ose aktivitetet që mund të kenë ndikim në mjedis.

Fushëveprimi i këtij PUA bie në kaudër të legjislacionit horizontal të Kapitullit 27 të *acquis* së BE-së.⁶ Për më shumë rreth modeleve të qasjes në të dhënat hapësinore evropiane mund të analizohet European spatial data ku listohen shembulli i BE-se dhe i vendeve anëtare individualisht për secilin vend.⁷

Dispozitat specifike që e obligojnë përafrimin e këtij projektligjit me *acquis* të BE-së janë të përcaktuara në kapitullin e VIII, respektivisht në Nenin 115 të MSA-së⁸

Neni 115

Mjedisi Palët do të zhvillojnë dhe forcojnë bashkëpunimin në fushën e mjedisit me detyrën shumë të rëndësishme të ndalimit të degradimit të mëtejshëm mjedisor dhe fillimin e përmirësimit të gjendjes mjedisore me qëllim të zhvillimit të qëndrueshëm në Kosovë. Palët do të bashkëpunojnë në fushën e cilësisë së ajrit dhe ujit (përfshirë substanca radioaktive në ujin e destinuar për konsum njerëzor), standardet themelore të sigurisë për mbrojtjen nga rreziket që dalin nga ekspozimi ndaj rrezatimit jonizues, të gjitha llojet e menaxhimit të mbetjeve (përfshirë menaxhimin e përgjegjshëm dhe të sigurt të mbetjeve radioaktive) dhe mbrojtjen e natyrës, monitorimin dhe zvogëlimin e emetimeve industriale, duke garantuar sigurinë në instalimet industriale, si dhe klasifikimin dhe trajtimin e sigurt të kimikateve në Kosovë.

Në veçanti Palët do të krijojnë bashkëpunim me qëllim të fuqizimit të strukturave dhe procedurave administrative të Kosovës për të siguruar planifikimin strategjik të çështjeve mjedisore dhe koordinimit midis aktorëve relevantë dhe do të përqendrohet në përafrimin gradual të legjislacionit të Kosovës me *acquis* të BE-së dhe është e përshtatshme me *acquis* të Euratom. Bashkëpunimi mundet gjithashtu të përqendrohet në zhvillim të strategjive nga Kosova, për të zvogëluar në mënyrë të konsiderueshme ndotjen e ajrit dhe e ujit në nivel lokal, rajonal dhe ndërkufitar, për të krijuar një kornizë për prodhim dhe konsum të energjisë efikase,

⁶ Shih përmbajtjen e Kapitullit 27 të *acquis* së BE-së, i qasshëm përmes: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/conditions-membership/chapters-acquis_en.

⁷ Shih modelet e qasjes në të dhënat hapësinore evropiane, përmes *Enhancing access to European spatial data* (Përmirësimi i qasjes në të dhënat hapësinore evropiane), i qasshëm përmes: <https://inspire-geoportal.ec.europa.eu/index.html>.

⁸ Shih, <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=11239>

të pastër, të qëndrueshme dhe të rinovueshme, dhe për të realizuar vlerësimin e ndikimit mjedisor dhe vlerësimin strategjik mjedisor.

7. PËRSHKRIMI DHE VLERËSIMI I DOKUMENTEVE TË DËRGUARA ME LEGJISLACIONIN E PROPOZUAR NGA INSTITUCIONI I LINJËS

Nga aspekti përmbajtësor

Fushëveprimi i këtij PUA ka për qëllim është përcaktimi i standardeve teknike për ofrimin e shërbimeve nga gjeoportali i IKIH, kërkesat për krijimin dhe mirëmbajtjen e shërbimeve të rrjetit dhe detyrimet lidhur me disponueshmërinë e këtyre shërbimeve për autoritetet publike dhe palët e treta.⁹

Institucioni propozues ka transpozuar pjesërisht nga *Rregullorja 976/2009/EC* kurse Ligji bazik i këtij *Udhëzimi* transponon pjesërisht Direktivën e BE-së 2007/2/EC.¹⁰

Nga aspekti teknik

Dokumentacioni shoqërues është përgjithësisht në përputhje Udhëzimin Administrativ Nr. 03/2013 për Standardet e Hartimit të Akteve Normative dhe me Udhëzimet Praktike për Përafrimin e Legjislacionit të Republikës së Kosovës me Legjislacionin e BE-së. Rekomandohet që tek paragrafi 2, i Neni 1, të pasqyrohet niveli i përputhshmërisë si në vijim: *Ky Udhëzim Administrativ transponon pjesërisht XY- emrin e aktit të transpozuar.*

Rekomandohet të bëhen disa ndryshime relevante në Tabelat e Përputhshmërisë BE- Kosovë në mënyrë që të pasqyrohet saktë transpozimi në legjislacionin nacional.

Rekomandohen këto ndryshime: *Pjesa e preambulës tek aktet e BE-së nuk duhet të pasqyrohet në Tabelë, por transpozimi fillon nga Neni 1 e tutje. Të vendoset Qëllimit-fushëveprimi i Rregullores së BE-së (neni 1 nuk është pasqyruar/nuk është vendosur përmbajtja në TeP).*

8. OPINIONI I PËRPUTHSHMËRISË

Ky **Opinion i Përputhshmërisë** është bazuar në përmbajtjen e draftit të Projekt-Aktit.

Përgjegjësia e Divizionit për të Drejtën e BE-së në ZL/ZKM vihet në dukje me Opinionin e

⁹ Neni 1 i PUA.

¹⁰ LIGJI NR. 08/L-010 PËR KRIJIMIN E INFRASTRUKTURËS KOMBËTARE TË INFORMACIONIT HAPËSINOR NË REPUBLIKËN E KOSOVËS, Neni 1, paragrafi 2, i qasshëm përmes: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=60162>

saj, ndërsa institucioni propozues, është përgjegjës të plotësojë Deklaratën e Përputhshmërisë (DeP) dhe Tabelat e Përputhshmërisë (TeP) atëherë kur Projekt-Akti ndërlidhet me transpozim të *acquis* së BE-së. Institucionet e linjës janë përgjegjëse për politikën që ato bëjnë dhe për shkallën e harmonizimit me *acquis* të BE-së. Prandaj, periudhat paraprake nga transpozimi i pjesërishtëm deri në transpozim të plotë janë përgjegjësi e organit propozues të projekt udhëzimit. Paraprakisht, plotësimi dhe përcaktimi i nivelit të përputhshmërisë me *acquis* të BE-së, është përgjegjësi e institucioneve të linjës. *Manuali për Plotësimin e Tabelave dhe Deklaratës së Përputhshmërisë dhe Udhëzime Praktike për Përafrimin e Legjislacionit të Republikës së Kosovës me Legjislacionin e Bashkimit Evropian*, përmbajnë udhëzime praktike për këtë proces.¹¹

9. VLERËSIMI I PËRPUTHSHMËRISË

Gjatë shqyrtimit të kërkesës për **Opinion Ligjor për Përputhshmërinë** e "*Projekt Udhëzimit Administrativ për përcaktimin e standardeve teknike për ofrimin e shërbimeve nga gjeoportali i IKIH*", konstatojmë se fushëveprimi i *Projekt Udhëzimit Administrativ transponon pjesërisht* *acquis* të BE-së.

Me respekt,
Labinote Kashtanjeva

Zv. Udhëheqëse e Divizionit për Çështje Ligjore të BE-së
Divizioni për të Drejtën e BE-së
Zyra Ligjore/Zyra e Kryeministrit

¹¹ E qasshme përmes: <http://mei-ks.net/sq/dokumente-udhzuese-mbi-procesin-e-prafrimit-ligjor>